

د افغانستان

هفتہ نامه

معیاري کرنه؛ نړیوال بازارته لاس رسی
زراعت معیاري؛ دستیابی به بازار جهانی

هفتہ نامه دهقان ■ شماره یکصد و هجدهم ■ یکشنبه ۹ قوس ■ ۱۳۹۹

ولسي جرگي ته د کرنې او بولګولو او مالداري نوماندو زیر ډاکټر انوار الحق احدي وينا

MAIL's PHOTO

۳

د خلکو په ګدون کرنې او مالداري

۷

ماهی پروری در افغانستان

۶

کار ساخت ۱۸ سرداخنه صفرانژی سیب در دایکندی به پایان رسید

از مجموع ۲۱ سرداخنه صفرانژی که برای نگهداری سیب در ولایت دایکندی که در قالب پروژه مدیریت محصولات زراعی ساخته می شود، تا کنون ۱۸ سرداخنه تکمیل گردیده و بهره برداری از آنها آغاز شده است. سه سرداخنه دیگر حدود ۷۰ درصد پیش رفت فریکی داشته است و به زودی تکمیل می شود. ارزش مجموعی ساخت این سرداخنه ها حدود ۵۰ میلیون افغانی، بدون سهم باغداران است. این پول از سوی حکومت پرداخت شده است. هر یک از سرداخنه های یادشده ظرفیت نگهداری ۲۵ تن سیب را دارد.

سیب بعد از بادام، بیشترین محصول باغداری ولایت دایکندی است که به پیمانه وسیع در تمام ۱۰ ولسوالی این ولایت تولید می شود. باغ های سیب در دایکندی چهار هزار و ۹۰۰ هکتاری بوده و در سال جاری از این باغ ها ۳۵ هزار تن سیب تولید شده است. بعد از برداشت، نگهداری و در موقع تقاضای مارکیت به بazaar عرصه کشند. در این صورت، هم مارکیت می شد و یا فاسد می گردید، اما به گفته ریاست زراعت دایکندی، در سال جاری با تطبیق پروژه های مدیریت محصولات زراعی که شامل عمران ۲۱ سرداخنه سیب است، تولید کننده گان را کم ک خواهد کرد تا ۵۲۰ تن سیب تولیدی شان را ۳۵ هزار تن سیب تولید شده است.

در حدود ۲۰ نوع سیب در دایکندی تولید می شود که مشهورترین آنها سیب نوع دختر شاه است. سیب دختر شاه پس از تولید به ولایت های کابل و هرات صادر می شود و از کیفیت، مرغوبیت و لذت خاص برخوردار است. سیب دختر شاه ولایت دایکندی خردباران شده است و در پهلوی این که خود باغداران در عاجل دارد و پیش از رسیدن، حاصلات آن به مالداری وزارت زراعت نیز بیشتر از یک هزار جریب سال های گذشته، بخشی از تولیدات سیب زمین را در دایکندی به شکل استاندارد باغ سیب دایکندی یا به قیمت ارزان به بازار عرضه ساخته است.

پکتیا کې د پیازو او کچالو ۸۱ زبرمتوونه گټې اخیستنې ته وسپارل شول

وزارت او ۲۰ سلنه نور یې برخمن شوي

بزگران ور کړي دي. یاد زبرمتوونه هر یوه یې ۱۲۵ متریک پکتیا پیاز او کچالو ساتې، چې به پلور خخه زیاتری کولا شی، چې به دغوغه زبرمتوونه کې یې زبرمه کړي. په استفاده سره د پکتیا بزگران کولا شی، چې د کرنې وزارت د بیوالی خنځیری د ۴۹۲ متریک تنه پیاز او ۴۸۰ متریک پکتیا کچالو زبرمه او په مناسب وقت کې بی بازار ته وړاندی کړي. د دغوغه زبرمتوونه توګه له دغوغه زبرمتوونه خخه په استفاده سره د پکتیا بزگران کولا شی، چې د کرنې وزارت د بیوالی خنځیری چارې پکتیا کچالو زبرمه کې پکتیا پیازو او کچالو ساتې (HVCDSP) له خوا پرمخ ورل کېدل. د دغوغه زبرمتوونه توګه له دغوغه زبرمتوونه لګښت ۴۴ میلیونه او ۸۰۶ زره او ۴۱۸ افغانی ده. د پیازو او کچالو زبرمتوونه لګښت ۲۰ هکتاره حمکه کې پکتیا کچالو او ۷۳۰ هکتاره حمکه کې پیاز کړل شوي ول. له دغوغه کرونډو میلیونه او ۱۸۵ زره او ۸۵۸ افغانی او د کچالو د زبرمتوونه لګښت ۲۴ هکتاره حمکه کچالو او ۱۰ زره او ۵۸۰ متریک تنه میلیونه او ۶۲۰ زره او ۵۶۰ افغانی پیاز تر لاسه شوي دي. د دی لګښت ۸۰ سلنه د کرنې

ارزگان سپرکال ۶۱۰ تنه زپره تولید کرده

دارزگان دکرنی پر ریاست چارواکو په دې ولایت کې د دخه باندې ٦٠ تنه زېړه د تولید خبر ورکوي. د ارزگان دکرنی ریس احمد شاه خیری وايي، «په دې ولایت کې سرکال ٦١٠ تنه زېړه تولید شوې ٥٥، په توله کې له دې دلې خڅه ٥٧٣ تنه یې توره زېړه او ٨٠ تنه یې سپینه زېړه ٥٥.» پساغلی خیری په ارزگان کې دزېږي دېپېر-پلور په هکله وايي، چې زېړه نېه کورني او بهرنې مارکېت لري. د ارزگان دکرنی ریس زیاته کړه، چې دزېږي کورني بازار دکندههار او غزنې ولايونه دي او دیدادو دوو ولایتونو له لاري دهند او پاکستان هبودونو ته صادرېروي. هغه وايي، چې زېړه کیلو په ۳۰۰ افغانۍ خرڅيرې. د ارزگان دولایت په کچه په ۵۴۷ هكتاره حمکه کې زېړه کرل کېږي. له دې دلې په ۴۹۹ هكتار کې یې توره زېړه او ۴۸ هكتار کې یې سپینه زېړه کرل کېږي. ارزگان دهغو ولایتونو په دله کې ٥٥، چې دزېږي کرکېلي لپاره مناسب اقیم لري اوددي ولایت په تولو ولسواليو کې زېړه کرل کېږي.

ننگرها رکي د سبو او مېوو د پروسس په برخه کي ۱۰۰ مېرمني وروزل شوي

د ننګههار د کرنې، اوبولگولو او مالداري ریاست د کرنې
وزارت له دویم ملي لومړیتوب خخه د ملاتې برنامې
په همکاری ددې ولايت ۱۰۰ مېرمنې د سبو او مېوو
د پروسس او بسته بندي په برخه کې روزلې دي.
يادو مېرمنوته د سبو او مېوو د پروسس او بسته بندي په برخه
کې عملی او نظری روزنې ورکل شوې دي، ترڅومېو او سابه
پروسس او له دې لاري د خپلو کورنيو مالي ملاتې کوونکې شي.
د ننګههار د کرنې ریاست چارواکي وايې، چې ددې
پروګرام مونه مېرمنو ته په کور د ننه د کار زمينه
برابرول، د کرنیزو محسولاتو ارزښت لوروں او په ټوله کې
د بېوزله کورنيو اقتصادي ودې ته زمينه برابرول دي.

ننگهار کې د خرماوو بېنونو دودولو هڅي؛ په ۱۸۰ جريبه ځمکه کې د
خرماوو لس زره نیالګي اېښودل کېږي

ولایتونو کې د کرني وزارت له خوا په ازماينښتي ډول د خرما
بنونه جوري شوي دي.
هلمند، فراه، کندهار، لغمان او ننگرهار د خرمادونپالني لپاره
مناسب اقلیم لري.
ننگرهار په ټوله کې حاصل خیزه سیمه ده د نارنج له ونو تر
زیتونو هغونه کې بنه پایله ورکړې که د خرمادونجربه هم
وشې، د ډی سیمې، اقتصادی میت ورسه لا غښتلې، کیدای شو.

لغمان کی له یوشمر قصایبانو او لینیاتو یلورونکو سره د ارینو توکو مرسته و شوه

د لغمان دکرنې، اوبوگلۇ او مالدارى ریاست د «Radp-E» موسسى پە ھمكارى ددى ولايت د مرکز مهترلام بىار لە يوشىپر قصابانو او لبىياتو پلورىنکو سره د اپينو توکو مرستە مك

د لغمان دکرنې ریاست وايي، چې په دغو مرستو کې د خورو خونديتوب، پاکوالۍ او حفظ الصحې اړين توکي شامل دي، چې د دغو کاروباريانو د حفظ الصحې او خونديتوب په موخه پر دوی وېشل شوي دي.

پر دوی و پس سوی دی.
د لغمان د کرنی ریاست د چارواکو په خبره له دغو توکو خخه
برخمن شوی کسانو ته په یادو برخو کې شپر میاشتی روزنه
هم ورکرل شوی وو.

گپ دهقان

مثمریت طرح مدیریت محصولات زراعی

پروژه‌ی مدیریت محصولات زراعتی در دوران قرنطینه تهیه و از شورای عالی اقتصادی تأیید و از جانب ریس جمهور منظور شد. پس از آن پارلمان نیز بودجه‌ی آن را تایید کرد و کار برای ساخت زمینه‌ها برای نگهداری محصولات زراعتی آغاز گردید. این کارها به صورت اضطراری و سریع و با کارآفرینی به دهها هزار تن پی گیری شد و پی‌آمد آن این روزها دیده می‌شود. در آخرين مورد، ۸۱ ذخیره‌گاه پیاز و کچالو برای دهستانان ولایت پکتیا و ۱۸ سردهخانه‌ی صفر ائرژی سبب برای باغداران در ولایت دایکندی تکمیل شد.

۸۱ ذخیره‌گاه پیاز و کچالو در پکتیا، حدود ۹۰۰ تن تولید کچالو و پیاز دهقانان پکتیایی را از فاسد شدن نجات می‌دهد. این مقدار محصول وقتی نگهداری می‌شود و در زمان ارزانی بازار، عرضه نمی‌شود، در زمان تقاضای بیشتر مارکیت، می‌توانند چند برابر پول بیشتر به جیب دهقانان بیاورند.

هم چنان ۱۸ سرده خانه‌ی سیب در ولایت دایکندی که کارشان تکمیل شده و نیز شماری از این سرده خانه‌ها کارشان ادامه دارد، می‌توانند جمعاً ۵۲۰ تن حاصلات سیب باغداران ولایت دایکندی را نگهداری کنند. باغداران در ولایت دایکندی با استفاده از این سرده خانه‌ها می‌توانند حاصلات اضافی شان را نگهداری کنند و در آینده به بهای مناسب در وقت تقاضای بلند مارکیت عرضه کنند. این زیربنایها به ویژه در شرایطی که صادر کننده‌گان از وضعیت صدور این محصولات شکایت دارند، اثر خوبی بر بازار می‌گذارند و اجازه نمی‌دهد که دهقانان و باغداران متقبل خسارات بیشتر شوند. پروژه‌ی مدیریت محصولات زراعتی که در آستانه‌ی تکمیل کردن ساختمان‌های خود در ۳۴ ولایت کشور است، به دهقانان و باغداران مستفيد شوند امکان این را می‌دهد که اختیار محصولات‌شان را در دست داشته باشند. متأسفانه روش کار در خرید و فروش هنگام ازدیاد محصولات این است که تاجران به بهای اندک آن را خرید می‌کنند، زیرا در بازار بیشتر از حد نیاز عرضه می‌شود. هر گاه دهقانان و باغداران ظرفیت نگهداری و اختیار کامل مدیریت محصولات زراعتی‌شان را با داشتن تأسیسات مورد نیاز داشته باشند، دیگر گرهی در کارشان ایجاد نمی‌شود.

حدود ۱۱ هزار پروژه در ۳۴ ولایت بر اساس هدایت ریس جمهور از بودجه حکومت افغانستان در حال تکمیل است. یک تعداد این پروژه‌ها در مراحل تکمیل قرار دارد، در حالی که تعدادی هم تکمیل شده است.

طرح مدیریت محصولات زراعی شامل ساخت سدهزار و ۹۰۲ کشمش خانه با هزینه بیش از ۱.۶ میلیارد افغانی، اعمار سدهزار و ۲۰۷ ذخیره‌گاه صفرانرژی پیاز با هزینه بیش از ۱.۵ میلیارد افغانی، ساخت دوهزار و ۴۰۷ ذخیره‌گاه صفر انرژی کچالو با هزینه بیش از ۱.۴ میلیارد افغانی و همچنین ساخت ۴۷۵ سردهخانه سیب و انار با هزینه بیش از ۱.۲ میلیارد افغانی.

۱۰ میلیارد افغانی می‌سود.
هم چنین خریداری و توزیع یک هزار و ۱۱۳ دستگاه
خشک‌کننده میوه‌جات و سبزیجات تازه با هزینه
بیش از ۱۵۸ میلیون افغانی برای زنان زراعت پیشه و
باغدار، نیز شامل طرح مدیریت محصولات زراعتی
م. شهد.

مجموع بودجه طرح مدیریت محصولات زراعی به ۵.۸ میلیارد افغانی می‌رسد.
به عنوان نمونه‌ای از مؤثثیت این پروژه، می‌توان گفت که با ساخت سه هزار و ۹۰۲ کشمش خانه که هر کدام با ظرفیت شانزده متريک تن ساخته می‌شوند، حدود ۷۰ هزار متريک تن انگور به کشاورزی تقدیم خواهد شد.

ولسي جرگي ته

د کرنې ابولکولو او مالداري نوماندوزير داکټر انوارالحق احدي وينا

فاکتور دوم که در ازدیاد محصولات گندم نقش مهم دارد استعمال تخم اصلاح شده است. تخم اصلاح شده لاقل حاصلات را ۳۰ فیصد زیاد می‌سازد. گرچه ترویج تخم اصلاح شده از ۱۲ سال به این طرف جریان دارد ولی من می‌خواهم که برای ترویج تخم اصلاح شده یک تقسیم اوقات واضح داشته باشم. پرروزه توزیع تخم اصلاح شده شامل یک اندازه بی نظمی است و الا در غیر آن در ظرف ۱۲ سال گذشته این پروسه باید تکمیل می‌شد و فعلاً همه دهاقین ما از تخم اصلاح شده استفاده می‌کردند. بنابراین ده می‌دهم که در ظرف دو سه ماه آینده کاستی‌های این پرروزه را رفع کنم تقسیم اوقات واضح برای تعیین تخم اصلاح شده تهیه کنم و مطابق تقسیم اوقات بر تعییل پرروزه اصرار ورم. خوشبختانه که امسال شروع پروسه توزیع تخم اصلاح شده را تقریباً مطابق وقت تعیین شده آغاز نمودیم و انشاء الله که در یک هفته دیگر مطابق تقسیم اوقات ۱۴۰۰ تن گندم اصلاح شده به دهاقین توزیع خواهد شد.

بعد از گندم برنج قلم عمده غذا را در افغانستان تشکیل می‌دهد. مجموعه مصرف برنج در افغانستان تقریباً ۳۶۰۰۰۰ تن است که تولید داخل در حدود ۵۶۰۰۰ تن می‌باشد و واردات سالانه در حدود ۲۰۰۰۰ تن است. در قسمت برنج هم هدف ما خودکفایی در چهار سال آینده است. با استفاده از تخم اصلاح شده و میکانیزه شدن این سکتور و استفاده از کود کیمیاوی مناسب به این هدف رسیده می‌توانیم.

من مطمین هستم که در نتیجه استعمال کود بهتر و کافی تخم اصلاح شده آبیاری ۵۰۰ هزار هکتار زمین نو و میکانیزه شدن بیشتر زراعت نه تنها این که کمبود غله مورد ضرورت کشور را رفع خواهیم کرد بلکه غله اضافه از احتیاج ملی خواهیم داشت انشاء الله که در چهار سال آینده هدف خودکفایی لاقل در بخش موجودیت غذایی کافی پالیسی مصنوبیت غذایی حکومت را در کشور تحقق خواهیم بخشید.

مصنوبیت غذایی هم چنان ضرورت به ظرفیت ذخیره کردن غله دارد. وزارت زراعت آبیاری و مالداری پروگرام اعمار سیلوها را در نقاط مختلف کشور دارد. حالت اضطرار زاده ویروس کرونا باعث تعطیل پروگرام اعمار سیلوها شده ولی ما به زودترین فرصت برنامه اعمار سیلوها را تعقیب خواهیم کرد. برای سال آینده وزارت زراعت آبیاری و مالداری در بودجه انکشافی اعمار چهار ذخیره خانه برای غله جات به ظرفیت عمومی ۱۷۰۰۰ تن غله در ولایات زابل جوزجان فراہ و خوست را در نظر گرفته است... پاتی خلورمه پانه

حدود ۱.۵ میلیون تن با کسر غله مواجه است. با وجود آن که در هژده سال اخیر تغییرات در زراعت افغانستان آمده بالعموم زراعت افغانستان به شکل سنتی با تکنولوژی کهن و غیر علمی با مواد اولیه نا اصلاح شده به پیمانه بسیار خود و غیر تجاری و تولید بخورونمیر برای دهاقین دوام دارد. اما با این هم واقعیت این است که بالقوه سکتور زراعت افغانستان توان توسعه کلان را دارد. مطالعات اقتصادی بانک جهانی و پژوهش گران مستقل نشان می‌دهد که چانس ازدیاد محصولات زراعتی در افغانستان فوق العاده زیاد است.

زرع گندم مهم‌ترین قلم زراعت کشور را تشکیل می‌دهد. گندم مهم‌ترین محصول زراعتی برای مصنوبیت غذایی در افغانستان است. هدف حکومت مصنوبیت غذایی و خودکفایی افغانستان از ناحیه محصولات گندم است. برای ازدیاد محصولات گندم ما اصرار بر استعمال کود کیمیاوی مناسب و کافی می‌کنیم. بر اساس یک تخمین کود مورد ضرورت زمین آبی فعلی در حدود ۷۲۵۰۰ تن است که تنها ۳۵۰۰۰ در داخل کشور تولید می‌شود. قسمت اعظم کود مورد ضرورت در افغانستان از طرف تاجران کود وارد می‌شود که مجموع واردات تقریباً به ۵۰۰ هزار تن می‌رسد. اما گاهی هم از کود مناسب به اندازه کافی استفاده نمی‌شود و گاهی هم کود وارد شده از کیفیت خوب برخوردار نمی‌باشد. به صفت وزیر زراعت من کوشش خواهیم کرد که ورود کود زراعتی را منظم سازم؛ کیفیت کود را توسط مامورین فنی زراعت تضمین کنم و از راه ماموران ترویج استعمال درست کود را به دهاقین نشان دهم. قابل یادآوری است که تقاضا برای کود کیمیاوی در حالت ازدیاد است. من موضوع را با وزارت معادن تعقیب خواهیم کرد تا ظرفیت تولید کود در داخل کشور زیاد شود.

محمد و نصیلی علی رسوله الکریم فاعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحيم

د ولسي جرگي محترم ريسيس صاحب د ولسي جرگي د اداري پلاوي محترمو غرو د ملت استازو محترمو وکيل صاحبانو خويندو او ورونو السلام عليكم و رحمت الله و برکاته! سره له دي چي ما د وزارتونو دندو ويبار بخوا هم درلود او تقریباً له تولو وکيل صاحبانو سره می له نژدي کتلی دی بنه راته بنکاري چي په دېر لند ډول بیا هم خان دروپېشم.

زه ډاکټرانوارالحق احدي د قضائي عبدالحق خان زوي د کابل ولايت د سربوي ولسوالي د جګدلي په کلي کي زبرېدلی يم او د د حببیبی له لپسي نه فارغ شوي يم. مأ خپل ليسانس په سياست او اقتصاد کي او ماستري مي په نړيوالو اړیکو کي په بيروت کي د امریکا له پوهنتون نه تر لاسه کړي. مأ په مالي اقتصاد او مدیریت کي MBA او په سیاسي اقتصاد کي Ph.D يا دوکتوراد امریکا د نامتو پوهنتون «Northwestern» نه ترلاسه کړي. له زده کړي نه وروسته تقریباً دری کاله می له یوی لوی بین المللی بانک سره کار وکړ او له هغه نه وروسته د پروایديننس په پوهنتون کي می د استادی دنده تر لاسه کړه. ۱۳ کاله استادوم او اخرني علمي رتبه مي پوهاندي ده. د بن له کنفرانس نه وروسته وطن ته راستون شوم او د پخوانۍ ولسمشر کرزى صاحب له خوا د افغانستان بانک د رئیس په توګه و تاکل شوم. په بانک کي می خوا لاس ته راړونې دلودي چي غقه لاس ته راړونې مي دنوی افغانۍ معرفې وه. ماته له همدي امله د پخوانۍ ولسمشر کرزى صاحب له خوا د سید جمال الدین افغان میدال راکړ شو. بیاد مالیې د وزیر په توګه معرفې شوم. د مالیې په وزارت کي می هم خوا لاس ته راړونې در لودي چې یوې غته لاس ته راړونې مي روسيي او خینو نورو هېوادونو ته قناعت ورکول و چې افغانستان ته ۱۱.۳ میلیارده ډالره د پورونوله د دعوی نېر شي چې د هغه په نتيجه کي د افغانستان د دولت د پورونو کچه په بې ساري ډول را تېټه شوه. یو خل بیا زما د کار تقدیرو لولپاره کرزى صاحب د وزیر محمد اکبرخان میدال راکړ. د مالیې وزارت نه وروسته ماته د سوداګرۍ او صنایع و دوزارت دنده را وسیپارل شوه. په دې وزارت کي زما غتې لاس ته راړونې د نفتی مادو او د صنایع د روزني لپاره پالیسي جوړول او تطبیق او د نړیوال سوداګرۍ په سازمان کي د افغانستان د غړیتوب د پروسې تکمیلول و.

وکلای محترم :

زراعت نقش مهم در زنده ګی مردم افغانستان دارد. می خواهیم چند واقعیت نسبتاً ناخوش آیند را راجع به سکتور زراعت افغانستان خدمت شما وکلای محترم تقییم کنم. با وجود این که بیشتر از ۵۶ فیصد مردم افغانستان مشغول زراعت اند عواید ما از این سکتور فقط ۲۸ فیصد کل عواید ملی را تشکیل می‌دهد. با وجود آن که فقر به صورت عموم در کل مردم مشغول زراعت هستند سطح فقر نسبت به شهرها بلندتر است. با وجود آن که به سطح منطقه اوسط محصولات فی هکتار زمین در حدود شش تن است محصولات فی هکتار زمین در افغانستان در حدود ۲.۵ تُن است. با وجود آن که در چهل سال گذشته نفوس افغانستان دو چند شده مساحت زمین آبی ما از ۳.۲ میلیون هکتار زمین در زمان داود خان به کمتر از ۲ میلیون هکتار زمین در آغاز دوره کرزى صاحب و حالا در حدود ۰.۵ میلیون هکتار زمین کم شده. و با وجود آن که ۵۶ فیصد مردم مشغول زراعت هستند افغانستان در

تحت حفاظت قرار گیرد. همچنان از توسعه جنگلات پسته در ولايات که خاک مساعد برای نموی درختان پسته دارد حمایت خواهم کرد و به توسعه جنگلات جلغوزه و چهار مغز توجه خواهم کرد. نباتات طبی چون هینگ و شیرین بویه از سالیان دراز یک قلم قابل ملاحظه صادرات کشور بوده و من در توسعه زرع این دو نبات طبی توجه خواهم کرد.

وکیل صاحبان محترم!

با وجود آن که جغرافیای افغانستان برای پرورش مالداری مساعد است و سکتوری مالداری افغانستان قبل از کودتای ثور ۱۳۵۷ قوی بود متأسفانه که جنگ‌های بیشتر از ۴۰ سال در کشور بر سکتور مالداری افغانستان تأثیر بسیار منفی داشته است. سکتور مالداری امکانات قابل ملاحظه برای رشد دارد. من می‌خواهم به این سکتور توجه شود.

ده سال قبل افغانستان سالانه در حدود ۱۲۰ هزار تن گوشت مرغ و صدها میلیون تخم مرغ را از خارج وارد می‌کرد. در نتیجه سیاست حمایوی حکومت از سکتور مرغ داری حالا تولیدات این سکتور به قدر ملاحظه زیاد شده. فعلاً تولیدات داخلی گوشت مرغ در حدود ۲۱۹.۰۰۰ تن است و واردات ما در حدود ۶۰۰۰۰ میلیون هم چنان سالانه تقاضا برای تخم مرغ در حدود ۱۲۰۰۰ بیضه و واردات است تولید داخلی تخم مرغ در حدود ۶۰۰۰۰ میلیون مهمه ده چی مور دخیل کرنیزو محصولاتو لپاره نوی او غنی بازارونه ولیو. خو غنی او پرمخ تلی بازارونه د WTO» روغتیایی ستندرونو سره سم محصولات غواپی. زمور کرنیز محصولات باید نریوال روغتیایی ستندرونو سره سم. زده و بده چی برخی ته خانگری پامرنه و کرم چی د کرنیزو محصولاتو صادرات په خانگری توگه غنی او پرمخ تلی بازارونه په نریوال روغتیایی معيارونو برابر وي. په دغو بازارونو کی ممکن مور و کولاوی شو چی خپل محصولات په دو- دری چنده جگه بیه خرخ کړو. لنه دا چی د کرنیزو محصولاتو مدريت زما د کاري اجندنا تر ټولو مهم تکي دی.

وکیل صاحبان محترم!

این که در چهار سال آينده می‌خواهم به اندازه کافی تولید داخلی تخم مرغ گوشت مرغ و دانه مرغ داشته باشم که ضرورت به ورود هم چو اموال نشود. حکومت از همه امکانات دست داشته خود برای رسیدن به این هدف استفاده خواهد کرد.

در چند دهه اخیر مصرف ماهی در افغانستان بلند رفت. بر اساس يك سنجش ضرورت سالانه مردم افغانستان برای گوشت ماهی در حدود ۱۴.۶۰۰ تن است. ما آمار دقیق از تولید ماهی در داخل کشور نداریم اما پالیسی حمایوی از پرورش ماهی از طرف دونران تاثیر مثبت بر تولیدات داخلی ما داشته. به عقیده من خودکفایی در تولید ماهی یک هدف واقع بینانه است. وزارت زراعت مالداری و آبیاری تحت رهبری من پلان مفصل پرورش ماهی را تهیه حمایت دونران را برای تمویل پژوهش‌های ماهی پروری حاصل و تطبیق پلان را مطابق تقسیم اوقات در نظر دارد.

اما در سکتور مالداری مهم‌ترین حیوانات گوسفند بز و گاو هستند. محصولات حیوانی قبل از کودتای ثور یک قلم عمده محصولات ملی را تشکیل می‌داد. قبل از کودتایی ثور افغانستان صادرات گوشت داشت. فعلاً ما گوشت وارد می‌کنیم. در قسمت رشد سکتور مالداری اقدامات قوی و با معقولیت اقتصادی صورت نه گرفته. من می‌خواهم به سکتور مالداری به مثل سکتور زراعت توجه

وزارت زراعت آبیاری و مالداری در دو سال گذشته خصوصاً در سال جاری هزاران ذخیره گاههای نسبتاً خود براي حفاظت محصولات زراعتی کشور چون پیاز و کچالو براي مردم اعمام نموده. برای سال آينده بودجه ما برای اعمار چنین ذخیره گاهها نسبت به سال جاری کمتر است ولی در نظر دارم که لااقل در حدود ۱۰۰۰ گاه خود و ۳۰ مرکز متوسط و پیشرفته پروسس را در سال ۱۴۰۰ اعمار نمایم.

محترمو وکيل صاحبانو!

د افغانستان کرنیزو متخصصینو او د کرنیز اقتصاد پوهان په دې نظر دي چې دا هېواد د مېوو په برخه کې نسبت دېرو هېوادونو ته نسبی برتری لري. د افغانستان هوا د خوندورو (با کیفیته) مېوو تولید لپاره مساعده ده او تازه او وچي مېوی ددي هيوا د تاریخي صادراتو له ډلي دي. کرنیز متخصصین په دې اند دي چې په کمونوبنتونو کولای شو چې د مېوو حاصلات دېر زیات کړو. همدارنګه متخصصین په دې نظر دي چې په افغانستان کي د بنوالي په برخه کې پانګونه دېر ګټور ده. د همدغو نظریاتو په ریا کې د کرنیز وزارت او دونرانو په تېرو خو ګلونو کې په بنوالي کې پانګه اچولي ده. د NHLP نریوال بانک یوه غته پروژې «نومیری دېره برخه بې بنوالي ته پاملنہ کړئ. د نریوال بانک د معلوماتو پر بنسټ په تېرو خو ګلونو کې په افغانستان کې د بنوالي سيمه دوه نيم چنده شوي او او اوس ۴۶۰۰۰ هكتاره ځمکه بنوونو ته وقف شوي. سره له دې چې د بنوالي په برخه کې بې پروژې لکه د خراما د باغونو پروژه د شکرپارې د تولید او پروسس پروژه د عنابو د تولید او بسته بندی پروژه د الوبخاره د تولید بسته بندی او بازارموندنې پروژه د بادامو د تولید او بازارموندنې پروژه د لویو سوداګریزو بنوونو د جوړولو پروژه د تطبیق په حال کې دی نریوال بانک پربکره کړي چې د بنوالي او مالداری ملي پروژه «NHLP» ختمه کړي. خو زه به دېری هڅې وکړم چې بل ډونر ورته پیدا کړم چې پر بنوالي پانګونه وکړي. په دې هکله مې د اسيايی پراختيائي

زه به د مېوو ساتني او بازارموندنې ته خانگری پامرنه وکړم. د مېوو او سبود ساتني په پار په تېرو خو ګلونو کې هلې خلې شوی چې په ترڅ کې بې سرې خونې جوړې شوی خو پایله بې دېره په زړه پوری نه. د معياري سرې خونې ندي جوړ شوی او د سروخونو ډچلوو لګښت هم جګ. د بلې خواه بزگرانو یوه لویه غونښنه د سروخونو جورول دي. حکومت په ۱۳۹۹ کال کې د ملي پراختياء شرکت له خواه ۱۴ لویو سروخونو جورولو کار پیل کړ او هیله ده چې په کال ۱۴۰۰ هه. ش کې به د خینې سروخونو چارې بشپړ شي او د خینې په دېر پرمختګ وکړي، او د کرنیز وزارت د خپلې ۱۴۰۰ هه. ش کال په بودیجه کې د درې نورو لویو سروخونو جورول په

نظرارت وزارت راه هم تقویه خواهم کرد تا در تحقق شفافیت در امور پیشرفت قوی کرده باشیم.

همچنان بر تشکیلات وزارت تجدید نظر خواهد شد تا تشکیلات داشته باشیم که در پیشرفت زراعت آبیاری و مالداری مؤثرتر باشد. مرور ابتدایی نشان می‌دهد که تشکیلات فعلی وزارت مرکز محور است. در حال که باید تشکیلات ما باید دهقان محور باشد. ترویج مسؤولیت پخش معلومات علمی زراعتی را دارد. فعلاً قوانین بشري ترویج ما در حدود ۸۶۰ نفر برای کل کشور می‌باشد. این تعداد بسیار کم است من می‌خواهم که قوانین ترویج ما در پخش معلومات علمی زراعتی نقش کافی داشته باشد و کوشش خواهم کرد که موافقت حکومت را به ارتباط یک تشکیل کافی برای ترویج حاصل نمایم. وزارت زراعت باید از یافته‌های پژوهشگران زراعتی در بهتر شدن زراعت استفاده کند و رابطه را بین بخش ترویج وزارت زراعت و مراکز علمی زراعت قوی سازد.

همچنان کار وزارت زراعت آبیاری و مالداری ضرورت به استخدام تعداد زیاد افراد مسلکی دارد. در همکاری با ریاست مستقل اصلاحات اداری کوشش خواهم کرد که اصل شایسته‌سالاری در استخدام تقویه شود.

وکلای محترم!

من فهم علمی مدیریت مؤسسه‌های کلان دولتی را دارم؛ من تجربه مدیریت چنین مؤسسات را هم دارم؛ در دو دهه گذشته همه مؤسسات دولتی را که اداره کرده‌ام با پلان کاری پیش رفتهم. ساخته کار در وزارت زراعت آبیاری و مالداری بسیار وسیع است. من در چند ماه گذشته موضوعات مطالعه کرده‌ام و فعلاً احساس می‌کنم که با وجود وسعت ساخته کاری این وزارت بر موضوعات مسلط هستم پلان کاری مقدماتی دارم؛ از عهده مدیریت خوب این وزارت برآمده می‌توانم و ان شاء الله که هم برای خود نام نیک کسب کنم و هم مصدر خدمت برای کشور شوسم. امید است که شما وکلای محترم بر من اعتماد کنید و برایم رای تأییدی بدید. آخرین تلاش خواهم کرد تا شما را از کارهای خود نامید نسازم.

و من الله التوفيق
تل دي وي افغانستان
پاینده باد افغانستان
یسه شن افغانستان

و با موجودیت تقاضای بلند برای محصولات لبنتی می‌توان در چهار سال آینده این سکتور را رشد بدھیم و ان شاء الله خودکفا شویم. پالیسی‌های حمایوی حکومت در چند سال گذشته در رشد این سکتور مؤثر بوده و مطمین هستیم که این سکتور حمایت قوی حکومت را خواهد داشت.

محترمو وکیل صاحبانو!

اویس افغانستان د حکومت په تشکیل کې مور د اویس د مدیریت لپاره مستقله اداره لرو. اصلاً اویس دغه اداره د اوبولگولو د لوبو پروژو د دیزاين او تعییل مسؤولیت لري. د کرنېِ وزارت یوازې په کروندو کې اویوب مدیریت مسؤولیت لري. خوله دی محدودیت سره بیا هم د کرنېِ اوبولگولو او مالداری وزارت ونده په اویو لگولو کې مهم دی. د کرنېِ اوبولگولو او مالداری وزارت راتلونکی مالی کال لپاره د (EATs) پروژو په غیر اختیاری بودیجه کې په کروندو کې اویو د تنظیم لپاره نړدی ۶۵ میلیونه ډالر بودیجه لري چې ددې پروژو په بشپړ دو سره به (نړدی ۸۵۰۰) هکتاره خمکه خپوې شي.

وایي پو په شوندو کېږي. د پلاننو د تحقق لپاره کافی بودیجي ته اپیا ده متابفانه چې د هبوداد پراختیاپی اپیاوي فوق العاده دې او د دولت خپل مالي امکانات پېر محدود دي. همدغه دليل دی چې دونران د پراختیاپی پروژو په تمدیلکې مهمه ونده لري. دونران دا منی چې د کرنې او مالداری پروژو د هبوداد اقتصاد لپاره او د عوامو د بهتر ژوند لپاره دېرې اپینې دی. پخوا ډونزانو د کرنېِ اوبولگولو او مالداری وزارت ته غې بودیجه ورکوله خو متابفانه چې په روان مالي کال (۱۳۹۹) کې یې خینې پروژو و ترلي او د وزارت بودیجه لړ خه کمه شوې خو زه به دېرې هڅې وکړم چې ډونزانو ته قناعت ورکړم چې د کرنېِ اوبولگولو او مالداری په برخه کې له مور سره کلکې مرستې وکړي.

وکیل صاحبان محترم!

فساد اداری یک مشکل کلان در افغانستان است. ما برای آینده بهتر در افغانستان به شفافیت در حکومت ضرورت داریم. شرط دونران برای دوام کمکها هم شفافیت در اجرات موسسات حکومتی است. من نهایت کوشش می‌کنم که امور وزارت با شفافیت کامل به پیش رود. علاوه بر اتکا بر موسسات عدلی پولیسی و استخاراتی طرفیت

کنم. با وجود آن که پروگرام‌های فعلی وزارت زراعت شامل پروژه مالداری است اما بودجه داده شده به این سکتور بسیار کمتر از بودجه سکتورهای زراعت و آبیاری است.

به صورت مشخص می‌خواهم در قسمت صحت حیوانی با مالداران از دیدار رمه‌ها و احیا‌ی اعلف‌چرها برای رشد این سکتور کمک شود. همچنان ترویج نسل‌های بز و گوسفند که تولید بیشتر و توافق و سازگاری با شرایط افغانستان داشته باشد مهم است. مال داری در افغانستان به شکل عنعنوی تشبیث کوچک صورت می‌گیرد. می‌خواهم یک مطالعه داشته باشم که معقولیت اقتصادی فارم‌های کلان مالداری را ارزیابی کنند. خلاصه این که خودکفایی در قسمت محصولات حیوانی خصوصاً گوشت هدف واقع‌بینانه است و من کوشش خواهم کرد که قسمت بسیار فعال مالداری را در وزارت زراعت داشته باشم تا مال داران کشور از یافته‌های علمی این سکتور استفاده کند و محصولات حیوانی این کشور زیاد شود.

لبنتی محصول عده دیگری سکتور مالداری است. با وجود آن که در چند سال گذشته پیشرفت خوب در این سکتور رخ داده ولی با وجود این پیشرفت واقعیت این است که هنوز هم واردات لبنتی مزیاد است. بر اساس یک تخمین ضرورت سالانه کشور به شیر در حدود ۳ میلیون متريک تن است در حال که تولیدات داخلی ما در حدود ۲ میلیون متريک تن است و سالانه در حدود یک میلیون متريک تن واردات شیر داریم. بنابراین مساعدة برای توسعه سکتور مالداری و اکشاف صنعت لبنتی فراهم خواهد کرد. پالیسی بدون ارقام و بدون اهداف ارقامی بسیار مؤثر نمی‌باشد. متابفانه که ما ارقام موثق نه داریم. من به مامورین وزارت زراعت هدایت خواهیم داد که ارقام موثق عرضه و تقاضا تولید داخلی و واردات لبنتی را جمع کنند تا به صورت دقیق بفهمیم که چه مقدار کار ضرورت است. ولی باز هم هدف ما باید خودکفایی در سکتور لبنتی باشد. من از دونران خواهش خواهیم کرد تا ما را در رشد سکتور لبنتی کمک کنند پروژه‌های موجود کمک به سکتور لبنتی را دوام دهنده ساخته فعالیت پروژه‌ها را به همه ولایات توسعه دهنند پروژه‌های نورا به این مقصد فعال سازند و ما را در هدف واقع‌بینانه خودکفایی در سکتور لبنتی کمک کنند. با استفاده از تعرفه‌های حمایوی کمک‌های بلاعوض دونران

خلیل‌الله فروغ
آمر پرورش ماهی

ماهی‌پروری در افغانستان

شمار می‌رود. همچنان بنا بر افزایش امراض قلبی و نیاز برای پروتین‌های سهل‌العضم برای اطفال و مادران باردار مردم عام قدرت خرید گوشت ماهی وارداتی را ندارند و به مشکل جدی برای رفع نیازمندی‌شان به گوشت سفید مواجه‌اند. استفاده از آب‌های سرشار کشور یک فرصت خوب برای کاریابی و توسعه‌ی شغل ماهی‌پروری در کشور است و می‌تواند این زمینه، باعث ایجاد کار برای شمار زیادی از هموطنان بی‌کار شود.

در صورت فعال‌سازی بخش ماهیان گرم‌آبی و سرد‌آبی، سطح تولیدات گوشت ماهی و تولید جوجه‌ماهی بلند رفته و باعث بلند رفتن اقتصاد ماهی‌پروران و خانواده‌های شان گردیده و از سوی دیگر غذای مصون و با کیفیت برای مردم محل فراهم شده و زمینه اشتغال و پیشه‌ی حلال و قانونی برای ماهی‌پروران، فامیل‌های شان و مردم محل اعم از کارگران سیار که قبل‌اً در مزارع کوکنار مصروف بودند، جلابان، دکان‌داران محلی و تاجران فراهم می‌گردد. بنابراین گوشت ماهی‌پروری در فواید زراعت، آبیاری و

به صورت اختیاری از کشت کوکنار منصرف گردیده و رو به طرف یک پیشه قانونی و مشروع می‌آورند.

فعالیت‌های صورت گرفته طی سال ۱۳۹۹:

- ۱- ایجاد ۳۵۰ ماهی‌پروری تولیدی و تکثیری جدید در سطح کشور از طریق وزارت زراعت، آبیاری و مالداری و بخش سکتور خصوصی،
- ۲- سرویس‌های مقدماتی منابع آبی کشور جهت احداث ماهی‌پروری‌ها در هشت ولایت،
- ۳- آموزش‌های مسلکی برای محصلان نهادهای تحصیلی کشور و اجرای کارهای عملی در فارم ماهی‌پروری قرغه،
- ۴- تهیه و ترتیب رهنمود ماهی‌پروری و منظوری آن از طریق مقام محترم وزارت زراعت و ارسال آن به ۳۴ ولایت،
- ۵- هیدروترتیب پالیسی ماهی‌پروری و ارسال آن جهت طی مراحل بعدی به ریاست تقین،
- ۶- تهیه و ترتیب طرز‌العمل ماهی‌پروری و ارسال آن جهت طی مراحل بعدی به ریاست تقین،
- ۷- منظوری طرح اکشاف ماهی‌پروری در افغانستان که قرار است طی سال‌های بعدی در سطح کشور تطبیق گردد.

و تمویل دولت و دیگر سرمایه‌گذاران تا حدی رشد کرده است. کوپراتیف‌ها و شرکت‌های ماهی‌پروری در ولایات مختلف چون قندهار، هلمند، بلخ و کنده ایجاد گردیده. تخمین می‌گردد که تا حال دو هزار و ۳۵۰ فارم گرم‌آبی و سرد‌آبی در سطح کشور ایجاد شده و فعالیت داشته باشند که بیشترین این ماهی‌پروری‌ها در قندهار و کمترین آن در بامیان است.

ظرفیت تولیدی این ماهی‌پروری‌ها و منابع آزاد چون دریاها و بندها در حدود ۱۱ هزار و ۵۰۰ تن در سال می‌باشد که با مقایسه با سال قبل، یک هزار و ۵۰۰ تن از دیدار رانشان می‌دهد که بعد از برداشت به مارکیت عرضه می‌گردد. سطح تولیدات این ماهی‌پروری‌ها نیازمندی کشور را پاسخ‌گو نیست و نیاز است تا فارم‌های تکثیری و تولیدی بزرگتر و بیشتر ایجاد گردد که بدین منظور از اثر سعی و تلاش وزارت زراعت، آبیاری و مالداری، ریاست خدمات مالداری و آمریت پرورش ماهی، طرح انشکاف ماهی‌پروری در افغانستان ترتیب و از طریق شورای عالی اقتصادی ریاست جمهوری منظور شد و قرار است مطابق به طرح منظور شده ۳۵ هزار ماهی‌پروری، ۲۰ ماهی‌پروری تکثیری سه فابریکه‌ی ساخت خوارکه‌ی ماهی در سطح کشور در جریان پنج سال آینده ساخته شود و این ماهی‌پروری‌ها به مقدار ۳۶۰ هزار تن گوشت ماهی تولید و نیازمندی کشور را مرفوع کنند.

نیاز به پرورش ماهی در افغانستان: با افزایش جمعیت، تقاضا برای محصولات آبزی، به خصوص گوشت ماهی رو به افزایش است. فعلًا خوارک گوشت ماهی در بسیاری از رستوران‌های کشور مروج گردیده و گوشت ماهی مارکیت خوبی را در کشور دارد که از همین لحاظ، هر روز ده‌ها تن از ماهی خام با کیفیت پایین از کشور پاکستان وارد کشور می‌گردد که این خود گواهی بر داشتن مارکیت خوب داخلی برای گوشت ماهی در کشور می‌دهد. همچنان بنا بر تقاضا زیاد گوشت ماهی شکار غیر قانونی و بی‌رحمانه ماهی‌های محلی در تمام کشور ادامه دارد که این یک خطر بزرگ و کاری برای از بین بردن نسل‌های بومی محلی ماهیان کشور به

مقدمه: اهمیت پرورش ماهی در کشور ما صرف نظر از این که قسمتی از مواد غذایی سرشار از پروتین مورد نیاز کشور می‌باشد. منبع مهم برای استغال افراد بی‌کار در مناطق روستایی کشور می‌باشد. از جانبی کشور ما با داشتن شرایط اقلیمی متنوعی، امکانات طبیعی فراوان، زمینه‌ی خوبی را برای فعالیت‌های پرورش ماهیان سرد‌آبی و گرم‌آبی را دارد. که می‌توان ولایات مختلف را با داشتن دریا ای پربرکت که سفره رنگین را برای هزاران موجودات زنده مهیا نموده است نام برد. انکشاف این صنعت در آینده می‌تواند جایگاه خوبی در برنامه‌های انکشافی، اقتصادی و اجتماعی کشور داشته باشد. پس رسالت وزارت زراعت است که در مالداری، ریاست خدمات مالداری و آمریت پرورش ماهی، آموزش انشکاف ماهی‌پروری در افغانستان ترتیب و از طریق شورای عالی اقتصادی ریاست جمهوری منظور شد و قرار است مطابق به طرح منظور شده ۳۵ هزار ماهی‌پروری، ۲۰ ماهی‌پروری تکثیری سه فابریکه‌ی ساخت خوارکه‌ی ماهی در سطح کشور در جریان پنج سال آینده ساخته شود و این ماهی‌پروری‌ها به مقدار ۳۶۰ هزار تن گوشت ماهی تولید و نیازمندی کشور را مرفوع کنند.

تولید ماهی در افغانستان:

تولید ماهی به عنوان یک سرمایه‌گذاری اقتصادی یک ساحه فعالیت جدید در افغانستان می‌باشد در حقیقت به این ساحه فعالیت در مقایسه با منابع دیگر حیوانی توجه کمتر معطوف گردیده است. این بخش با سرمایه‌گذاری

د خلکو په گدون کرنه او مالداری

یې د مېرمنو پر غاره ده او دغه راز زیانمنو کورنیو سره مرسته او همکاری کوي. د خلکو په گدون دکرنی او مالداری پروژه، د مالداری او کرنيزو مناسبو کخوپو او عمليسو د پېژندني او د ارزښت لوپونې ځنځيري پراختياد ملاتر له لاري مارکېت سره د بزګرانو نېښلونکي دی. دغه فعالیتونه به تر دېره په تولنه کې د تولیدي زېربناوو د پراختياد او د سازماننونو د پیاوړتیا لامل شي، په دې برخه کې د لبنتاوه پراختياد، د چرګانو روزنې پراختياد، دغذايي، علفي نباتاتو او سبو وضعیت بنه کول او په کوچيانو کې د مالداری پروژه دکرنی او مالداري په برخه کې یوشمبر پرګنې برخمنې کوي: ۱. بزګران او هغه کسان چې لړ خاروي لري د هغو کسانو په گدون چې ځمکي نه لري، هغه کسان چې خپلې خاروي یې له لاسه ورکړي او یا خارويو ساتلو ته لېوالтиما لري او یا هم غواړي، چې خپل له لاسه ورکړل شوي خاروي بېرته جبران کې. ۲. بشخي او هغه بشخي چې د کورنیو سرپرستي دی. ۳. مېشت او نامېشت کوچيان.

ددې پروژې بله موخه د مالداري او کرنيزو تولیداتو په فعالیتونو کې د مېرمنو وندې زیاتول دی. د پروژې فرععي برخې، هغو فعالیتونو ته ځانګړي شوي، چې په تولیدي فعالیتونو کې د مېرمنو وندې زیاتوي او په یوشمبر فرععي سکتورونو کې د هغوي د تولید بالقوه ورتیا لوروی او ترې ملاتر کوي. دا موخه به په یوې درې بعدي لارو چارو تعقیب شي: هغه فعالیتونه چې په ځانګړي توګه د برخمن شویو مېرمنو ملاتر کوي؛ هغه فعالیتونه چې د جنسیتی اندول په رامنځته کولو کې د حکومت وړتیاوې پیاوړي کوي او د جنسیت اړوند نور فعالیتونه چې د پروژې هغو کورنیو سره چې سرپرستي فرععي برخو سره یوځای کيږي.

په ورته وخت کې VBSE^۹ ایجاد او تجهیز شوي دي، دو هر زړه متريک تنه اصلاح شوي تاخونه تولید شوي، ۶۴۶ کرنيزې څېړنې تر سره شوي دي، ۵۰ د مناسبو کرنيزو کربنو تشخص، په وچو سیمو کې درې نژادونه (وارایتې) پېژندل او په بریالیتوب سره، د کحالو خلور ډوله حاصل خیز او د ناروغیو پر وړاندې مقاوم تاخونو پېژندل د یادې پروژې نور فعالیتونه دي.

د پروژې اغږي تر پونسین لاندې لایتونو کې د پام وړ دي. د خوپو خوندیتوب د کچې لورې بدل، د عوایدو زیاتولی او د بېوزلې د کچې تیټپل، ددې پروژې موخي دي، چې د پروژې له خوا په بېلاپلېو برخو کې د چوپونو د وړاندې کولو له لاري تر لاسه شوي دي.

ددې پروژې لاهو چې لورې د عوایدو کچې لورې، د دغه کولو په پایله کې له هرې کورنې خڅه دکال دوه زره او ۸۰۰ هګۍ راټول او پلول شوي دي، چې په هرې کورنې کې د عوایدو کچې د کال ۳۱۶ دالر زیات شوي. دغه راز په هرې کورنې کې VFU^{۱۰} ایجاد او تجهیز شوي دي او کارکوونکو ته یې لازمي روزنې ورکړل شوي دي. په همدي توګه د مالدارانو پر خارويو پنځه ميليونه او ۴۸۴ زره او ۴۰۷ دوزه واکسینونه پلي کول، پر مالدارانو د خارويو د پرازیت ضد درې ميليونه او ۳۴۱ زره او ۵۷ دوزه درمل وېشل، د مالداري په عوایدو کې ۴۱.۵۵ سلنې زیاتولی، د خارويو د مونې ۵۹ سلنې کمولی هغه کړنې دي، چې ددې پروژې له خوا تر سره شوي دي. دغه راز د پروژې تر پونسین لاندې ۹۵ سلنې کوچيان وټرنيږي چوپونو ته لاس رسې پیدا کړي دي.

د خلکو په گدون دکرنې او مالداري پروژه (CLAP) د کرنې، او بولګولو او مالداري وزارت له پراختيابي پروژو خخه دي، چې د کرنې د پراختيابا نړیوال صندوق (IFAD) له خوا تمولیږي. دغه پروژه د کابل، پروان، لوګر، ننګههار، بلخ، هرات او بغلان په ولايتونو کې پلي کېږي او تر ۲۰۲۲ام کال پوري ادامه لري. ياده پروژه په ۵۸ ميليونه ابتدائي بودجې سره خپل کار پیل کړ او په ۲۰۱۸ام کال کې د پروژې په پلي کېدو کې د بریالیتوب په خاطر د هخونې په پار د مرستندوی بنست (دونر) له خوا ۲۵ ميليونه دالر نورهم تر لاسه کړه. د خلکو په گدون دکرنې او مالداري پروژي (CLAP) په ادانه کې د او بولګولو په برخه کې د او بولګولو ۱۴۷ شبکې جوړ او بیارغول شوي دي، چې په پایله کې بې نړدې ۱۱۳ زره او ۱۴ هكتاره ځمکې خورې شوي دي.

سچینه: اطلاعات روز
لیکوال: حشمته الله حبیبی
ژباره: جمعه ګل اشرفی

تشریک زنان در فعالیت‌های
زراعتی و مالداری :
ایجاد ۷۴ جریب قوریه
۵۶۳ باغچه خانه‌گی
۵۲ سبز خانه

ساخت شبکه‌های آبیاری :
بازسازی ۷۲ شبکه آبیاری
۱۷۶۶۹ هکتار زمین
آبیاری می کند

تمويل کننده:
صندوق بین‌المللی برای
انکشاف زراعت

هزینه مجموعی :
۴۸.۴۶۱ میلیون دالر امریکایی

پروژه حمایت از اولویت ملی دوم

آموزش :
۶۷۸۹ دهقان مهارت استفاده از تکنولوژی
۹۷۳ دهقان برنامه باگداری
۱۷۴۹ خانم زراعت پیشته
۱۳۵۰ خانواده یادگیری مدیریت مالداری
آموزش دیده اند

